

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 10. ANUL XIII.

Telegrafulu este de doua ori pe septem-
man: joi'a si Duminec'a. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiu la espeditura
toiei pe afara la c. r. poste, cu bani
gata prin scrisori francate, adresate
catra espeditura. Pretiulu prenumeratiu-
nei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
car' pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu
8. fl. era pe o jumtate de anu 4. fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Sabiu, in 4/16 Februaru 1865.

Inseratele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu cu litera
mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si
pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Micsiorarea contributiunei personale in Transsilvani'a si cas'a ablegatiloru austriaca.

Siedintiele casei ablegatiloru Senatulu imperialu din 3 si mai alesu din 6 Februaru c. n. au fostu unele din cele mai sgomotose dela desbaterea asupr'a adresei incocce si cualificate de a atrage atentiunea nostra asupr'a loru din mai multe privintie. La ordinea dilei se afla raportulu comitetulu respectivu despre proiectulu de lege privitoriu la micsiorarea contributiunei personale in Transsilvani'a.

Comitetulu recomanda, precum amintiramu in numerii trecuti, acceptarea propositiunei guvernamentale pelanga respicarea dorintiei, ca guvernulu centralu sa arete modalitatea, cum s'aru pota acoperi acestu scadiamentu computatu pe anu cam cu 400,000 f. v. a. din alte mijloce ale tieriei.

Ablegatul din Austri'a inferioara Schneider ascuti ultim'a motiune a comitetulu in modificatiunea propusa de densulu, ca adeca comitetulu respectivu sa ia in consideratiune totdeodata cu intrebarea despre micsiorarea contributiunei personale si acoperirea scadiementulu de 400,000 f. prin imultirea contributiunei funduarie in Transsilvani'a, seu vorbindu curatu romanesce, sa iee povar'a dupa unu umeru apesatu pana acum si sa o puna pe celalaltu. Tendintia acestei motiuni modificate era de a retramite proiectulu legi acestei'a comitetulu respectivu. Motiunea fu sprijinita preste acceptare de unu numeru insemnatu alu ablegatiloru din stanga casei, se intielege de sine, netranssilvaneni, deorece acesti ablegati, precum ni se parea la antaia privire, nu se poteau impacati cu propusa micsiorare de contributiune in favorea numai a unei provincii, si acest'a cu atata mai putinu, cu catu scadiamentulu venia a se acoperi, dupa parerea Dloru, din celelalte provincii austriace. Dupace se tinura mai multe cuventari, intre care merita a fi mentinuta a Dlui ablegatu Schuller-Libloy, in favorea micsiorarei contributiunale, lupta finala se amana pe 6 Februaru, fiindu timpul fara de aceea de totu inaintatu. Ca oratori erau inscriși din partea Transsilvaneniloru d-nii ablegati Baritiu si Manu, pentru proiectu, Brestl o capacitate financiara rara, professorulu dela universitatea din Prag'a Herbst in contra acceptarei proiectulu. In fine vorbi inca si Baronulu Tinti, care se privesce cam ca conducatoriu alu partidei ministeriale, apoi Schneider si dupa regulele parlamentari raportatoriu Obert. Trebuie nainte de tote sa amintimu pentru orientare si acea impregiurare, ca ablegatii ardeleni de confessiunea greco-orientala din acesta siedintia din 6 Februaru au absentatu cu totulu, avendu tocmai in acesta di audiintia la Maiestatea Sea spre descoperirea profunde multiamite pentru acordarea gratiosissima a Mitropoliei nostre strabune. — Ne amu indeparta prea tare de scopulu prefiptu, de amu estrage din cuventarile tinute in acestu obiectu parlamentariu, care de altmintrelea suntu de totu interesante fatia cu combinatiunile numerice in privintia contributiuniloru in diferitele provincii ale Monarchiei, cari combinatiuni matematice s'au adusu in lupta mai alesu din partea opositiunei ca argumentu despre nefundat'a propunere a regimelului si a comitetulu respectivu.

Opositiunea acest'a, condusa de cele mai diverginte motive, se recruta si se forma din diferitele elemente ale casei ablegatiloru. Asia vediramu chiaru si pre ablegatii poloni, cari altmintrelea se retinu atatu de bucurosu dela votari in cestiuni contributiunale, de asta un'a data votandu in favorea proiectulu guvernamentalu, si alta data in contra lui, adeca precum convenia punctulu loru de manecare separatisticu.

Spre a pota de judeca mai cu fundualitate acestu obiectu si a ne forma opiniunea, fia-ne tertatu a scruta dupa originea propositiunei guvernamentale.

Cas'a ablegatiloru a fostu, care la motiunea D-lui deputatu transsilvanu Georgiu Baritiu din 19 Novembre 1863. inca in sesiunea trecuta a Senatulu imperialu indrepta

catra guvernulu centralu provocarea, ca sa se substerna ca-
sei o propositiune in privintia micsiorarei contributiunei per-
sonale in Transsilvani'a. Precum vedemu, guvernulu centralu
corespunde cu acuratetia acestei dorintie, si nu i se pote im-
puta de locu, ca aru fi ignoratu decisiunile parlamentulu. Deci
e unu ce de totu curiosu si pentru unu laicu neexplicabilu,
observandu impregiurarea, ca unu proiectu de lege, alu carui
urditoriu intielesualu e chiaru cas'a ablegatiloru, sa intempine
totu in acea casa o resistintia atatu de resoluta, atatu de si-
stematica! Intr'adeveru potemu si noi eschiamu cu cei din
principatele dunarene: „Ca la noi la nimeni!“ seu celu pu-
tinu sa-i mangaiamu pre aceia, ca nici la noi nu mergu tre-
bile cu multu mai bine decatu la ei.

Causele principale in sa ale acestei opositiuni suntu de a
se cerceta cu totulu in alte impregiurari de o natura de totu
frageda si politica. Inainte de tote domni deputati din stang'a
casei, adeca asia numit'a opositiune, nu voiescu odata cu
capulu, ca Transsilvani'a sa fia, dupa parerea loru, mai favo-
rita decatu celelalte provincii austriace ereditarie, ce s'aru in-
templu, deca s'aru desfiintia seu micsiora contributiunea per-
sonala in Transsilvani'a, fia aceea chiaru si apesatore, ce Dloru
nu voiescu a concede, de orece rezultatele combinatiuniloru
loru numerice nu li-au esitu in favorea Transsilvaniei. Cade
greu in cumpana mai incolo si acea impregiurare, ea dnii ab-
legati ardeleni dela sosirea loru in cas'a ablegatiloru au fostu
stipulu si radimulu celu mai neclatibilu alu ministeriului, a
carui politica densii cu pucine esceptiuni o sprijinira prin totu
concursulu loru. Stang'a casei seu asia numit'a opositiune e
de totu reu dispusa asupr'a deputatiloru „ministeriali“ din
Transsilvani'a din aceste cause. Ce politica porta acesta par-
tida, potemu intielege din devis'a eii ascunsa: Impacare cu
ori si care pretiu cu Ungari'a, specialminte cu Magiarii, adeca
impartirea imperiului in doue partide mari: un'a germanisatore
si alt'a magiarisatore. — Amicabilitatea guvernamentala a Ro-
maniloru si Sasiloru face pe Dnii deputati ardeleni in ochii
opositiunei acestei'a nedemni de a li se respecta dorintiele loru
esprimate in numele tieriei, carea ei au onore a o representa.
Deputatulu din Boemi'a, professorulu Herbst a spus'o in fi-
nea cuventarei sale verde, unde dice: „Spesele suntu,
unde potemu ajuta, de a crutia din spese e o ce-
rintia urginte si imperativa, starea provinciiloru nu se va
imbanatati prin favoriri, concese unei provincie si impuse
altor'a, ci numai conlucrandu cu totii spre esoperarea de a pa-
stra in economi'a statulu (Bravo! Bravo! in stang'a). Deca
Transsilvani'a tramite incocce 26 de deputati, cu tote ca nu
platesce nici a cincea parte de contributiuni ca Austri'a in-
inferioara, carea abia tramite 18 deputati, mi este permisu a
afirma, ca in manile ablegatiloru transsilvaneni s'a depusu
un u votu de incredere mare; folosesca-se dar de
acesta potere a loru, si atunci voru imbanatati mai priinciosu
starea imperiului si a tieriei loru proprii. (Bravo! Bravo! A-
plausu lungu). Seu cu alte cuvinte: Lipiti-ve de opositiune,
si si noi ve vomu da darulu acest'a. Raportatoriu comi-
tetulu respectivu, d. deputatu Obert respinse cu demnitate
atari insinuari malitiose in marginile cuvenite loru. Noi con-
statamu simplu starea lucrulu si situatiunea, a caroru deplo-
rabilitate e invederata. Nu numai individii, ci si partidele
potu fi nedrepte si tiranice. Totu acei Domni, cari au doritu
cu vivacitate intrarea Transsilvaneniloru in senatulu imperialu
si au salutatu cu bucuria sosirea loru, i facu sa se pocaiasca
pentru intrarea loru numai din acea cauza, ca convingerea dloru
ablegati Transsilvaneni nu-i ierta a ocupa locuri in stang'a si
a vota cu dens'a. Cugetamu si speramu, ca nu vomu fi in-
cusati a fi descrisu seu priceputu reu obiectulu, si asia nu
potemu intielege, cum se pota basa o opositiune in cestiunea
acest'a pe nisce motive atatu de unilaterale si chiaru malitiose,
prin urmare o tinemu in totalitatea sea de nejustificata.

Dupa incheierea desbaterei generale se pasi la votare

și motiunea lui Schneider amintită în începutul se reieșcă cu 82 înconșă 60 de voturi ale asiă numitei opoșitiuni, prin urmare se acceptă proiectul guvernamentalu.

Desbaterea specială decurse în linisce până la discussiunea § 7 alu proiectului, privitoriu la terminulu, candu are să intre în activitate determinatiunile acestei legi. O gresiela de tipariu ajunsse spre a se încinge o luptă nouă. Se dice, că unu poetu italianu s'a sinucisu din desperatinne, ca în poemle sale dedicate amoresei lui de totu caste au fostu remasu vreocâte-va gresiele de tipariu; se vorbescu multe despre nefericirile intemplate jurnaleloru oficiose și oficiale iarasi din caus'a culegatoriloru și tipariului. Cronic'a gresieleloru de tipariu se mai amplifică cu unu casu, și acum celebru, căci se întemplă într'unu parlamentu. —

În proiectulu impartitu membriloru casei, culegatoriulu de litere a cugetatu să facă și elu o motiune în favorea finantierulu statului, de si per abusum, și asiă puse în locu de 1 Apr. 1865, 1 Ianuariu 1865.

Dupa o scurta discussiune esacerbata între presiedintele casei și corifeii opoșitiunii sciura cestă din urma se dea pertractăriloru o atare directiune, încātu avocatulu Berger castigă tempu să facă o propunere, care este celu mai viu argumentu despre tenacitatea și perseverenti'a, dar totdeodata și desteritatea acestei partide. Folosindu-se de momentu, făcū adeca motiunea aceea, ca proiectulu să se retramita comitetulu spre raportare, ca care terminu e celu adeveratu: 1 Ianuariu s'eu 1 Apriliu a. c. — Motiunea acest'a fă priimita prin votarea Poloniloru și Ruteniloru cu stâng'a, și asiă opoșitiunea celu puțin pentru vreo câte-va dile și-ajunsse scopulu. Cu tôte acestea proiectulu acest'a se pôte acum privi de votatu, și nu încape nici o îndoieșă, ca cu 1 Aprile a. c. va intră în activitate. Habent sua fata „proiecta legum“. B.

Dela Senatulu imperialu.

Dupa-se în șiedinti'a din 3 Februariu mai vorbi Schuler-Libloy în cuventu fôrte caldu pentru proiectulu gubernului: în șiedinti'a 26. din 25 Ianuariu (6 Februariu) se continuă desbaterea asupr'a **contributiunei personale în Transsilvani'a**. Articulu, ce-lu puseram în fruntea foii nôștre de astadi, ne înlesnesce multu referat'a asupr'a acestei șiedintie interesante; de aceea ne și marginim a espune aici numai o șchitiă a decurgerii ei. Celu d'ontăiu la cuventu este

Baritiu, care dice camu urmatorele. Densulu, dice, aru fi acceptatu, ca acest'a dare — remasiă din vremile Turciloru — se va șterge de totu, ear nu numai ca se va propune imputinarea ei cu a patr'a parte. Insa chiaru și acest'a afla resistinti'a, — ceea ce densulu n'au acceptat'o nici decātu. Comitetulu a propusu, că deficitulu să se acopere din mijlocele țierei; dar din cari mijloce? și care deficitu? căci Transsilvani'a este mai încarcata cu dări, decātu tôte țierele celelalte. Afara de dările însirate de Schuler-Libloy în șiedinti'a premergătoare, densulu mai numesce încă și „darea sângelui“. Dar celelalte provincii mai ușioru și suntu în stare a respunde contributiunile, decātu Transsilvani'a, carea n'are nici o industrie, nici unu comerciu. Chiaru și negociulu de transitu i'la luatū societatea de vapore pe Dunare. Tîer'a atât'a e de seraca, încātu multi locuitori trebuie să manânce pânea fără sare. — Densulu va votă pentru proiectulu regimului, însă numai pentru aceea, căci micșiorarea acest'a o privesce că o depurare a datoriei către Transsilvani'a; dar și-reserva dreptulu, de a propune ștergerea totală a dărei capului.

Dr. Brestl pentru propunerea lui Schneider. Dăca Transsilvani'a e îngreuiată cu dări, apoi și celelalte provincii suntu îngreuiate, și încă mai tare. De aceea se'nvoiesce, că darea personală să se imputineze, dar deficitulu să se acopere — celu puțin cea mai mare parte — din mijlocele țierei; căci altmintrea aru trebui să-lu acopere celelalte țieri. S'a disu, ca statulu nu perde prin imputinarea acestei dări a capului, pentru-ca summele, ce că restantie neșesecutabile rămănu nerespunse, s'apropia de summele din darea capului; densulu arata cu date statistice, ca nu e asiă; și tocmai candu aru fi asiă, summele restanti nu se scotu numai dela acei'a, cari nu potu plăti, pecandu summele de imputinatū aru fi să se ierte și celoru ce nu potu plăti și celoru ce potu. Afara de aceea Tranni'a platesce darea de pamentu numai cu 10%, pecandu celelalte țieri cu 21%. Și la aruncaturile la darea de pamentu s'au facutu în favorea Transsilvaniei mai multe usiurări. Transsilvani'a da dare directă 3,566,000 f.; ear pentru Cancellari'a aulicā transs. încă se recere totu cam atât'a. Ear în privinti'a dărilor indirecte Transsilvani'a respunde mai puțin decātu tôte provinciile, chiaru și Croati'a și Slavoni'a o'ntrecu în privinti'a acest'a.

Manu contr'a propunerii lui Schneider; se teme, ca reieptarea proiectului regimului va produce nemulțămire în populațiunea transsilvană.

Dr. Herbst dice, ca lucrulu stă asiă: Pân'acum au

platitu în Ardealu cei seraci și pentru cei bogati; de aici încolo seracii adeveratu ca să plătescă mai puțin, dar bogatii totu să rămăna scutiți. (Voci: Fôrte bine!) Ast'a nu e calea cea adeverată; seraciloru să li se dea ajutoriu, că să nu mai plătescă pentru altii, ear altii acest'a să plătescă pentru sine. (Bravo! Bravo!) Apoi cêrca a demonstră prin date statistice, ca afirmările, că candu Transsilvani'a aru plăti mai multa contribuțiune decātu alte țieri, nu suntu temeinice. Cu privire la asertele lui Schuler-Libloy din șiedinti'a de mai înainte, cêrca a aretă, că contribuțiunile cele felurite, ce dupa espunerea a celui'a se respundu în Tranni'a, suntu și pe alte țieri. Ba, pecandu în țierele industriale la câte 20,000 ômeni le slău pe locu câte 1000 resbôie, din cari traiau, în Transsilvani'a se aude ca unu lucratoru de di castigă pe di aorea câte 5 f. v. a.; asiă încātu dăca pelânga tôte acestea Transsilvanenii nu potu plăti darea capului, s'aru vedé ca nu le place lucrulu, — în care casu aru trebui pusa pe ei încă o dare nouă, adică darca lenei! (Haritate.) „Spesele, încheia cuventatorulu, suntu loculu, unde potemu ajută; a crutiă aici, este o recerintia urgentă; nu castigandu favoriri, ce să le pôrte apoi alte țieri, se va îmbunată ștarea țieriloru, ci numai prin conlucrarea comună într'a crutiă (Bravo! Bravo!), și de folosulu acest'a apoi va avé parte și Transsilvani'a. Dăca Transsilvani'a tramite (la sen. imp.) 26 ablegati, cu tôte ca nu plătesce nici a cincea parte de contribuțiuni că Austri'a de josu, carea tramite numai 18 ablegati, apoi potu dice, ca 'n mânăle ablegatiloru transsilvani este pusa încredere mare; întrebuintieze poterea loru, și astfelu apoi voru îmbunată în modulu celu mai eficace ștarea imperiului și a țierei loru proprie. (Bravo! Bravo! Applausu vivace.)

Br. Tinti combate propunerea lui Schneider, că un'a ce cu o mână da, și cu un'a ia. Dupa parerea densulu imputinarea acestei contribuțiuni se face numai pe hartia, căci în catătimea preliminară nu s'a scosu darea nici candu. Cātu pentru crutiare, e șiguru, ca ablegatii transsilvani încă o dorescu acest'a împreună cu toti ceilalti ablegati. Dealtmintrea densulu e la 'ndoieșă, ca ôre competente e cas'a a urcă șingura contribuțiunea într'o provincia? (Fôrte bine! din scaunele Ardeleniloru.) Să se accepte până la reformarea contribuțiuniloru preste totu. (Bravo! în drépt'a.)

Schneider arata, ca în urm'a propunerii se s'aru urcă darea de pamentu cam cu 1. — până la 1½%, va să dica ne'nsemnatu, și prin aceea totuși s'aru aduce la locu scadiementulu din darea capului imputinată.

Ministrulu de finantie Plener trage atentiunea casei asupr'a reformei generale a sistemii contributiunale, carea e de necesitate urgentă. Cātu pentru imputinarea dărei personale în in Tranni'a, densulu se declara pentru imputinarea ei fără urcarea dărei de pamentu, prin carea din urma tîer'a s'aru lovî în modu fôrte șimțibilu. Propoșitiunea regimului este unu mediu palliativ și s'aru poté practisă într'unu anu ori doi.

Obert așera în cuventu mai lungu propoșitiunea regimului și rep. a comitetulu.

La votare propunerea lui Schneider rămăne în minoritate de 60 contr'a 82 voturi.

(Pentru ea multimea din stâng'a, o parte a Ruteniloru, căti-va din centru; contr'a ei ministrii, Transsilvanenii, partea cea mai mare a centrului și o mica parte a stângei).

La desbaterea specială titulu se priimesce cu 73 contr'a 66 voturi; § 1. cu 83 contr'a 69 voturi; §§-ii 2, 3, 4, 5 și 6 totu cam asiă.

La § 7; se 'nceinge luptă nouă; în proiectu stă: ca legea acest'a intră în activitate cu 1 Ian. 1865 și are a rămăne în valôre până la regularea generală a contribuțiuniloru directe.

Dr. Brestl propune: Aceste dispoșitiuni au valôre numai pentru anii administrativi 1865 și 1866. (Șprijinire de ajunsu în stâng'a.) Dr. Herbst pentru acest'a propunere. Ministrulu de finantie Plener: Să rămăna dicerea din urma afara. Dr. Schindler va să mai facă unu amendementu, dar nu i se da cuventu; în fine, dupa mai multe dialoguri nu fără patima, și dupace vorbesce Obert că refer. pentru propunerea min. Plener, și dupace presiedintele declara, ca 1 Ian. e erôre de tipariu în locu de 1 Aprile: Herbst și Berger propunu, a se redă proiectulu comitetului, că să se declare, care e datulu celu autenticu: 1 Ianuariu ori 1 Aprile? Ce-ace în fine se și priimesce.

La capetulu șiedintiei Dr. Berger intrăba pre ministriulu: pentru ce nu respunde în vreunu felu la interpelatiunile cele 7, ce i s'au adressatu în sesiunea acest'a?

Congressulu șerbescu

Congresulu din Carlovitia s'a redeschisu în 6 Fauru n. în modu șolemnelu. La cuventarea comisariulu reg. alu congressului genera-

lului Br. Philippovic au respunsu mitropolitulu Masireviciu cu o multiamita câtra Maiestatea Sea Imperatulu, care respunsu, la propunerea episcopului Gruici, s'a priimitu unanimu sa fia asternutu Maiestatei Sele dreptu adresa. Dupa aceea s'au alesu notari, censori si unu comitetu pentru adresa. Inca in aceeași siedintia s'au luat si unele cestiuni de desbatere inainte.

Revista diuaristica.

Mai tôte diuarele de tôte colorile se ocupa adi mai multu séu mai pucinu de cestiunea reformeloru de contributiune.

Opositiunea, ce se face usiurârei contributiunei in senatulu imperialu din rancóre ca deputatii transsilvaneni urméza principiile regimului, au datu lui „Botschafter“ si „Reformei“ ambe diuarie vienesé s. a. ocașiune de a desaprobá portarea cea nici decatu, nici politica nici umana a domniloru opositiionali de profesiune din senatulu imperialu. Ne bucurâmu, ca Românii cu ocașiunea acést'a au aretatu si tactu si patriotismu adeveratu, intrandu in lupta cu energia si aretandu totdeodata, ca Transsilvania, de si are lipsa de ajutóre din partea statului, ea nu cersiesce ajutórie de mila, ci dupa câtu i se cuvinu. Cugetâmu aici la cuventârele D. Baritiu si Manu, ablegati in casa de josu, din 6 Fauru a. c.

Conferinti'a banala a Croato-Slavoniei, ne spunu mai multe diuarie, ca da preste greutâti. Opositiionali aflâmu ca nu se ducu la conferintia, de si Fremd. Bl. ne aduce vreo câte-va declaratiuni din partea unoru magnati Croati, cari s'aru paré ca are de scopu a deminti acésta scire.

Despre o conferintia tinuta de curendu la Vienn'a, la carea au fostu invitati contele Mauritiu Pálffy, cont. Valentinu Török si Stefanu d. Meltzer, si la care au luat parte si cont. Hermanu Zichy si alte notabilitâti ale Cancellariei aulice — se grabescu mai multe diuarie magiare a ne spune ca nu au nici o colóre oficiosa, ci ele suntu simplu de natur'a unei conversatiuni. Conferinti'a acést'a sa fia avutu de scopu o convorbire despre diet'a fiitóre in Ungari'a si despre press'a din Ungari'a. „Debatte“ ne spune ca s'au vorbitu despre necesitatea de a se retrage o lege de pressa si ca mai departe discursulu s'au estinsu si asup'a pregatiriloru pentru dieta. „Bécsi Hirado“, despre care ne spune „Pesti Naplo“ ca aru stá in óresicare legatura cu ministrulu de statu Schmerling, ne asigura, ca rezultatele conferintiei asup'a materieloru amintite nu au numai pretiu moralu. Mai multiamitoriu e pasagiulu despre dieta, penruca in privinti'a acéste'a aru fi fostu pareri apropiande de o intielegere, care fatia cu opiniunea publica a tieréi suntu liniscitóre.

Sabiiu in 3/15 Febr. Esc. Sea D. Presiedinte alu tribunalului supremu L. V. Popp a sositu eri aici. — Tocmai audim jalnic'a scire, ca tinerulu juristu Ioann Nemes a reposatu aici aséra pe la 10 óre de tifus.

Din Ungari'a. Mare sensatiune face prin tier'a vecina procesulu celor 9 barbait, acusat si tinuti prinsu de câte-va luni pentru crim'a de prodiune (Hochverrath.) Tribunalele militare au incheiatu processulu urditu asup'a-le si au adusu si publicatu sentinti'a in 6 Februaru c. n. Doi dintre densii, Stefanu de Nedeczky si Ludovicu Benitzky de Benitzky suntu osanditi pe calea dreptâti la mórtea prin stréngu, ear pe calea clementiei la inchisóre grea pe 20 ani; Pavelu de Almásy pelânga perderea nobilitâti la 'nchisóre grea pe 20 ani; Ludovicu de Gaspár pelânga perderea nobilitâti si a dreptului de advocatura; Ludovicu Zambelly de Bieberstein pelânga perderea nobilitâti; Gavriilu de Clementis pelânga perderea nobilitâti; Ludovicu de Plachi pelânga perderea nobilitâti si a dreptului de advocatura; Ludovicu Lezsák pelânga perderea lefei sele de gratia, — fiacare la 'nchisóre grea de 6 ani; in fine Ladislau de Szellestyei pelânga perderea nobilitâti la 'nchisóre grea pe 6 ani. —

Varietâti si noutâti de di.

Maiestatea Sea Imperatés'a a plecatu in 9 Febr. c. n. spre Dresd'a la festivitaea de cununia a fratelui seu cu princes'a saxonesa Mari'a. Calatori'a va durá vreo 10 zile. —

Unu tieranu din Heiligenblut cerú audientia la Imperatulu, ca sa-si predea o rogare, prin care sa-si arete nenorocirea avuta in urm'a unui focu. A dou'a di dupa audientia fu rechiamatu tieranulu iarasi la curte, unde acum se infatisia ambeloru Maiestâti, Imperatului si Imperatesei. Ambe Maiestâtile ii pusera mai multe intrebâri si-i accentuara tieranului, ca in Heiligenblut aru fi bine sa se zidesca ce-va mai frumosu sa aiba unde sa traga strainii. Tieranulu priimi mai tardiu 800 f. din cass'a privata a Maiestatei Sele.

Citimu in o corespundintia a „Concordiei“, ca diuariulu „Bucovin'a“ din Cernautiu aru fi adusu in unulu din n-rii sei sub rubric'a „Offener Sprechsaal“ o adresa pe catu se póte de malitiosa cu tendintia de a descreditá teatrulu romanu inaintea publicului romanu preste totu. Corespundintia ne spuue, ca persiflagiele acelea purcedu dela unulu, care abea au cercetat de trei ori teatrulu si ca pre acestu omu reutaciosu lu da de minciuna publiculu celu nobilu romanu din Cernautiu, cârui nu i se póte disputá gustulu esteticu si care cercetéza ne'nteruptu teatrulu. Corespundintia lauda teatrulu

românú si in alegerea pieseloru, cari representa simtulu religiosu si morale. Consimtmu si noi cu cele ce esprima corespundintia câtra fói'a „Bucovin'a“ candu o provóca se nu se faca numai referatúra lucrurilor, cari au de scopu a compromite pre Români si literatur'a lorú, cáci se póte intemplá ca „ap'a sa tréca, pe candu petriile tóte voru remané“.

Principatele române unite.

In numerulu trecutu impartasiramu scirea despre repastirea d. Steege si Cretulescu din ministeriu. Acum impartasimú cea despre retragerea d. Cogalniceanu ministru presiedinte si a d. Bengescu ministru de justitia. In fruntea ministeriului cá presiedinte alu consiliului si ministru de statu au fostu chiamatu d. C. Bozianu si la ministeriulu de justitia d. G. Vernescu cunoscutu inca din tempulu camerei dissolute, ca deputatu in tabera liberaliloru moderati; la ministeriulu de finantie este chiamatu d. I. Stratu. Caus'a acestoru schimbâri ne este pâna in momentulu de fatia necunoscuta.

Postulu ministru de finantie d. Steege e denumitu membru alu curtei de cassatiune.

Dupa diuariulu nemtescu din Bucuresci „Allg. d. Ztg.“ aflâmu ca ministeriulu de culte si instructiunea publica au deschisu sal'a cea mare in otelulu sen pentru prelegeri sciintifice publice gratis. DD. Esarcu, V. Alessandrescu, N. Racovitia, Marsillac, Bacaloglu, Petrescu si altii voru prelege schimbanduse despre sciintie, arte, literatura, istoria si economia de statu. — Camer'a dep. inca din siedinti'a din 16 Ianuariu, s'a constituitu in comitete secrete spre consultarea baseloru pentru scóterea dârei de proprietate si pentru organisarea contributiunei in cetâti si in tergurile cele mai mari.

PROIECTU DE DECRETU ORGANICU,

pentru infiintierea unei autoritâti sinodale centrale, pentru a-facerile religiei române.

(Continuare din nr. trecutu.)

Art. XVIII. Atributele administrative ale sinodului generalu póta asup'a:

a) Hirotonirea mitropolitiloru si a episcopiloru. b) Regularea parochieloru si a preotiloru parochiali. c) Educatiunea clerului. d) Cercetarea, amendarea, si tiparirea cartiloru cultului. e) Autorisârile de calugariri, in marginile legiuriloru civile. f) Privegiarea administrârei bisericesci a eparchieloru de mitopoliti si episcopi.

Art. XIX. Atributele judiciare ale sinodului generalu, suntu:

a) Conflictel dntre episcopi eparchiote si mitopoliti. b) Apelulu in ultim'a instantia in causele persóneloru bisericesci in privinti'a disciplinei.

Art. XX. Sinodulu generalu, pe lânta atributele indicate la Art. XVII, XVIII, si XIX. va fi detoru a opiná asup'a toturoru materieloru, asup'a cârora va fi consultatu de câtra Gavernu.

Art. XXI. Decisiunile sinodului generalu nu suntu esecutorie de câtu dupa aprobarea loru de Domnitoriu, in urm'a raportului Ministrului Secretaru de Statu la departamentulu Justitiei, culteloru si Instructiunei publice, cârui'a se voru comunicá nisce asemenea de câtra presiedintele sinodului.

Art. XXII. Ministrulu Secretaru de Statu la departamentulu Justitiei, culteloru si Instructiunei publice póte atrage atentia Sinodului asup'a abateriloru vreunei persóne séu autoritâti ecesiastice. Sinodulu e detoru de indata a statua asup'a casului.

CAPITOLULU IV.

Sinódele eparchiale.

Art. XXIII. Fia care eparchia, atâtu mitropolitana câtu si episcopala, va avé unu sinodu specialu.

Art. XXIV. Sinódele speciale se compunu:

a) Din Episcopulu séu Mitropolitulu eparchiote cá presiedinte. b) Din cei trei membri ai sinodului generalu. c) Din directorii seminariului eparchialu. d) La Bucuresci si la Iasi, se adaugu Decanii facultâtiloru teologice.

Art. XXV. Acestu sinodu va esecutá legile votate de sinodulu generalu, si actiunate de Domnu, si va judecá in materie de disciplina bisericesca.

CAPITOLULU V.

Dispusetiuni transitorie.

Art. XXVI. Suntu si remânu desfintiate tôte legile si regulamentele, in opositie cu dispusetiunea acéstei legi.

Regulamentu

pentru alegerea membriloru sinodului generalu alu bisericeci române.

CAPITOLULU I.

Despre alegatori si elegibili.

Art. I. Suntu alegatori de membri sinodului generalu:

a) Preotii de mîru români, chirotoniti in tiera si bucu-

randu-se de exercitiul sacerdotiei lor. b) Profesorii de materie religioasă la Seminarii și c) Superiorii de monastiri.

Art. II. Sunt alegebili membri ai sinodului generalu:

a) Preotii de miru, in exercitiul dreptului de alegatori și cu studie de celu puțin patru clase într'unu Seminaru. b) Laicii intrunindu următoarele însușiri. 1) Verș'a de 40 ani. 2) Cunoscintie teologice, dovedite seu prin atestate seu prin o funcțiune de minimum 3 ani că profesori in unu Seminaru, ori facultate teologica din țiera. c) Sa nu fie falitu nereabilitatu; sa nu fi fostu osânditu la pedepsa criminala.

Sa nu fi fostu osânditu la o pedepsa corectionala pentru delictule următoare:

1) Falsificare, spargere de peceti și luare (sustragere) de acte depuse in locuri publice. 2) Furtu. 3) Insielaciune. 4) Abusu de incredere. 5) Marturia mincinoasă. 6) Calomnia. 7) Atentatu la bunele moravuri. 8) Abusu de putere.

CAPITOLULU II.

Despre alegeri.

Art. III. Se alege pentru sinodulu generalu câte trei membri de fie care eparchia.

Art. IV. Fie care alegatoriu alege numai in eparchia unde este cu servitiulu bisericescu.

Alegatorii suntu detori a inscrie pe buletinulu alegerei câte trei nume.

Art. V. Cu două luni înainte de diu'a alegerilor, se alcătuescu de protopopi listele preotilor și a superiorilor de Monastiri alegatori. Listele intocmite de protopopi se tramitu Ministeriului Justitiei, cultelor și Instrucțiunei publice, care le da publicitatii prin Monitoriu.

Art. VI. Reclamarile contr'a inscrierilor și a omiterilor din lista, le facu alegatorii seu Episcopulu eparchiotu, cătra Ministeriulu justitiei, cultelor Instrucțiunei publice, până in o luna de zile de la publicarea listelor in Monitoriu. Reclamarile trebuie sa fie insotite de dovedile sprijinitore. Ministeriulu justitiei, cultelor și Instrucțiunei publice va fi detoriu că sa publice prin Monitoriu, până in diece zile de la priimirea reclamarei, decisiunea sea impreuna cu toate piesele afacerii.

Art. VII. La diu'a defipta și publicata prin Monitoriu, alegatorii se intrunescu la protopopiatele de judetie respective, spre alegerea membrilor din partea eparchiei.

Art. VIII. La orele diece de dimineața, alegatorii, ori căti aru fi presenti, procedu la alegere. Biroulu alegatorilor sta sub presiediatia protopopului. Secretariulu biroului va fi unulu dintre preotii cei mai tineri, desemnatu de presiedinte și secretariu alu protopopiatului.

Art. IX. Politi'a in sal'a alegerilor este lasata Presiedintelui. Acest'a pôte cere intervenirea prefectului de judetiu. Discusiunile și discursurile nu suntu permise in sal'a alegerilor dupa constituirea biroului de alegere.

Art. X. Votarea se face prin apelu nominalu. Votarea se face prin bilete care se voru depune in urna inchisa, sigilata de presiedinte, Secretariu și alegatorii carii voru voi.

Art. XI. Scrutiniulu remâne deschisu până a două di de la orele trei dupa amedi. La această ora in presentia alegatorilor ce se voru aflá, și dupa incheierea unui prescriptu verbalu, constatoru stárei in care s'a aflatu urn'a, se procede la despoiarea scrutiniului.

Art. XII. Biroulu singuru decide asupr'a priimiei seu restringerei biletelor cu nume gresitu, nediscifrabile seu cu vreunu semnu ori cheia, ce aru lasa locu de prepusu la o intielegere prealabila.

Art. XIII. Resultatulu scrutiniului constatatu fiindu prin prescriptulu verbalu subscrișu de birou și de alegatorii presenti, biletele votarei se ardu.

Art. XIV. Tóte actele relative la alegere, biroulu le comunica indata prefectului judetianu, care le espeduesce imediatu prefectului unde este resiedinti'a Eparchiei.

Art. XV. Trei zile dupa ultim'a di a alegerilor esclusivu, și in a trei'a di esclusivu la orele 11 de dimineața se va face la prefectura unde este resiedinti'a eparchiei, numerarea și adunarea definitiva a voturilor de la tóte protopopiatele eparchiei.

Acei carii voru fi intrunitu mai multe voturi voru fi proclamatu de alesi.

Art. XVI. Lucrarea aratata la XV. se face in presentia Episcopului seu Mitropolitului eparchiotu, a protopopului de judetiu, a Rectorului de seminaru, si in Bucuresci și la Iasi, și a decanului facultatii Teologice.

Art. XVII. Prescriptulu verbalu definitivu subscrișu de prefectu și de persoanele aretate a Art. XVI. se tramite până in trei zile Ministeriului justitiei, cultelor și Instrucțiunei publice, care le va depune cu tóte actele relative, pe biroulu sinodului generalu la deschiderea lui. (Incheierea urméza.)

Prospectu politicu.

Dintre tóte tierile Europei iara e Italia, carea trage mai tare ochii lumii asupr'a sea. Intr'unulu din nrii din urma comunicaseramu, ca regele Victoru Emmanuilu s'a dusu inca in 3 Februaru calendariulu nou la Florentia; causele acestei calatorii repedi, nainte de tempu și preste tóta acceptarea, au fostu, dupacum se vede acum la urma, mai multe tumulte in Turinu, indreptate că demonstratiuni de neplacere tocmai asupr'a lui. Turinulu adeca nu potú uitá jertfele sele cele mari, decandu se facuse capital'a Italiei, și nu-si potú innecá in tacerea dorerea, ce-lu cuprinde candu cauta in venitoriulu seu celu fără sperantiele de până acum ba tocmai vatematu moralicescu și materialicescu in modulu celu mai simtibilu. De aci nemultiamirea generala, de aci inláiările pe strade, de aci interitarea și tumultele in mai multe zile și nopti. Atunci se diceá, ca regele aru fi declarat serbatorescu, ca oficiosu in vieti'a sea nu va mai intrá in Turinu; dupa unu telegramu mai nou in sa se pare, ca Victoru Emmanuilu prin această departare improvisata din capital'a sea de până acum a voitu numai sa dee acesteia o lectiune. Insulte, ce se scieá ca s'aru fi facutu unoru ambasadori straini, precum: aruncarea cu tina, spargerea ferestreloru dela carete s. a., se arata cea mai mare parte că scornitori ale corespundintiloru foiloru vienesi. Regele a denumitu comandante alu cetátii in Turinu pre energiculu și asprulu generalu Cialdini. Municipalitatea dealtmintea curendu dupa plecarea regelui au hotaritu cu unanimitate a-i tramite o adresa de loialitate. Pacea in Turinu s'au restauratu, in sa foile din Florentia imputa mereu locuitoriloru din Turinu portarea loru cea egoistica in momentulu acest'a, candu toti Italianii au cea mai santa detorintia de a aduce voiosi ori ce jertfa pentru unitatea Italiei. Venitoriulu va dovedi, incátu au dreptu Florentinii a aruncá in fati'a Turineniloru și Piemontesiloru preste totu aceste imputári, cari in sa la tóta ntemplarea erá mai bine a nu le face.

Comitetulu parlamentariu, alesu pentru preconsultarea sequestrării monastiriloru, dupace comunele și provinciile ceru ele veniturile monastiresci, sa fia facutu unu proiectu de compromis, in urm'a caruia jumetate veniturile sa fia ale statului, ear jumetate ale comunelor și provinciiloru. Administrarea loru sa se concreda unei comisiuni lumesci; unele diocese sa se largésca, altele sa se stérge de totu.

— Dupa cum amintiseramu in unulu din numerit din urma: presiedintelui casei ablegatiloru prusesci Grabow, i s'a tramisu din partea locuitoriloru din Colonia prin deputatiune anume tramisa, o coróna cetatienésca. Cu ocasiunea priimiei eii presiedintele pronuncia de nou marturisirile liberale constitutionale, afirmandu, ca corón'a această lu va incuragiá și mai multu a stá neclatitu și la ori ce lupta pe lângá constituțiunea tieriei.

Napoleonu se ocupa cu redigerea finala a cuventului de tronu; căci tocmai astadi, in 3/15 Febr., se deschidu camerele.

Unu jurnal elvetianu aduce o scire de totu momentósa, — presupunendu fresce ca este in ea vr'o schinteia de adeveru. Acesta scire e, ca Imperatulu, pentru mai bun'a consolidare a dinastiei sele pe tronulu francesu, dupa doi ani va resigná de tronu și va proclamá imperatu pre fiulu seu cá Napoleonu IV. sub regenlur'a printiului Napoleonu. Astfelu crede imperatulu ca s'aru intari de o parte famili'a sea, ear de alt'a s'aru mai domoli partidele dinlantru, incátu la mórtea lui aru trece imperiulu mai usioru preste cris'a schimbárei tronului. — Astfelu de sciri, in sa totdeun'a e bine a le priimi cu cea mai mare reserva.

Parlamentulu englezescu s'au deschisu in 7 Februaru. Cuventulu de tronu nu are coloru deosebite, dupa cum le ascépta de multe ori lumea politica; elu preste totu e pacificu; simpatiele de óre candu pentru Dani'a se arata recite.

Nr. 6—1 EDICTU

Prin care Ann'a Sturz'a legiuit'a socie a lui Petru Raptcau de relig. gr. or. din Abrudu-satu, in Comitatu Alb'a de Josu, care de mai multi ani de zile cu necredintia au parasitu pe legiuitulu sau barbatu, se provóca prin această, că in terminu de unu anu și o di, dela datulu presinte, sa se prezenteze inaintea subscrișului Scaunu Protopopescu, căci din contra processulu matrimoniale asupr'a i urditu, se va decide și fără de ea, in intielesulu ss. Canóne bisericesci.

Dela Scaunulu Protopopescu gr. orient. alu Zlathnei de Josu.

Abrudu in 1 Ianuariu 1865.

I o a n n e G a l l u m. p., Administr. protop. gr. or.